

det allerførste Skridt være en Søndring mellem Skolen og Kirken. Jeg er overbevist om, at om man end hører Skoletvangen, omordner Skolekommissionerne osv. osv., vil alt dette ikke have Stort at bethde (Stemmer: Jo!). Ja, maaskee i Smaating, men ikke videre, saalænge man ikke gjør det andet Skridt og skaffer en Underviisning ind i Almuestolen, der gjør Ungdommen virkelig skiftet til at træde ind i det borgerlige Liv, som ligger for den, thi først da vil Skolens Virksomhed finde den Opmærksomhed i Befolkningen, som den skulde og burde nyde i et frit Land. — Jeg har egentlig forlangt Ordet for at imøbegaae den høitærede Ministers Bemærkninger angaaende de til § 46 stillede Forslag. Han udtalte, at han ikke havde ventet den Modstand, jeg gjorde mod det af ham stillede Forslag, og han udtalte endvidere, at jeg tillagde Forskjellen mellem hans Forslag og det, der er stillet af Udvalgets Fleertal, for stor Betydning, men forinden den høitærede Minister gjorde disse Bemærkninger, erklærede han selv, at disse Endringsforslag vare et Hovedpunkt i den hele Forhandling. Han erklærede, at Uenigheden om dette Punkt mellem Rigsdagens to Thing vilde vise sig meget stærk, og at den største Strid vilde fremstaae derom; men naar den høitærede Minister antager, at dette er et Hovedpunkt af en saa betydelig Vigtighed, finder jeg det forunderligt, at han anseer den Modstand, jeg gjør imod hans Forslag, som saa aldeles ubegrundet. Naar det for Landstinget er et saa vigtigt Punkt, som det efter den høitærede Ministers Opfattelse er, da er det intet Under, at det ogsaa for Medlemmer af dette Thing kan være et Punkt af stor Vigtighed. Den høitærede Minister meente, det var urigtigt, at jeg havde kaldt det en „Raadesag“, om Amtsrådet, hvis hans Forslag vedtoges, vilde tilstaae Rejsegodtgjørelse til Medlemmer, som anbrage derom, og at dette da ogsaa kunde siges med Hensyn til Udvalgets Forslag om Godtgjørelse for saadanne Rejser, som udenfor Amtsrådsmedlemmerne bleve udførte af dets Medlemmer i Raadets Tjeneste. Til det Sidste skal jeg bemærke, at selv om dette ogsaa skulde være en Raadesag — hvad jeg skal indrømme, at det vil blive —, er der ingen Grund til at udstrække disse Raades-

bevillinger videre end høist nødvendigt, thi at det vil afhænge af Amtsrådet's gode Villie, om det vil give Godtgjørelse for saadanne Rejser, derom kan der dog ikke herse nogen som helst Tvivl. Naar den høitærede Minister mener, at hans Forslag er et Mæglingsforslag, der vil fjerne den stærke Modstand fra Landstingets Side, som han venter om dette Punkt, maa han dog virkelig i sit Forslag see en væsentlig Afvigelse fra Udvalgets Fleertals Forslag, og han kan saaledes ikke indre sig over, at jeg ogsaa seer en væsentlig Forskjel imellem dem; skal virkelig Ministerens Forslag have den store Virkning, at kunne afvæbne Landstingets stærke Modstand mod overhovedet at give Befordringsgodtgjørelse for Rejser til Amtsrådsmedlemmerne, man der være en meget væsentlig Forskjel mellem disse Forslag. Den høitærede Minister fremsførte en Bemærkning, som allerede er bleven berørt af den ærede foregaaende Taler, men som jeg maa tillade mig at drage frem igjen, idet den er af stor Vigtighed. Han sagde nemlig, at Amtsrådene efter hans Opfattelse sandsynligvis enten vilde bevilge Rejsegodtgjørelse for alle Medlemmer, eller for intet af dem, men for det Tilfælde, at et Amtsråd vælger den sidste Udvei, vil det deraf sees, hvor yderst uheldigt de Medlemmer, som virkelig have en lang og besværlig Rejse at gjøre, blive stillede, naar Ministerens Forslag gaaer igennem. Jeg vil derfor gjentagende tilraade, at man, hvis man forkaster Udvalgets Fleertals Forslag, ogsaa forkaster Ministerens Forslag; det er i alt Fald en Udvei til at undgaae den stærke Strid om denne Sag, og man kan dog ikke være Tvivl om, at selv om begge Forslag forkastes, vil Amtsrådet kunne tilstaae dem af sine Medlemmer Rejsegodtgjørelse, som det maatte finde at have et særligt Krav derpaa; det er i ethvert Tilfælde sikkert, at man har Exempel paa, at Saadant steer allerede nu. Jeg seer derfor ikke, at der vil opnaaes noget som helst Nyttigt ved at vedtage den ærede Ministers Forslag, hvorimod man ved at gjøre det, vil foretage et Skridt, som vil være vilbløende, fordi det vil see ud som Noget, medens det i Virkeligheden er Intet.